

Nr 13

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående rätt för kommun att uttaga avgifter för finansiering av allmän avstjälpningsplats och destruktionsanläggning.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 276 i första kammaren av herr *Jansson m. fl.* samt nr 251 i andra kammaren av herr *Sköldin m. fl.*

I motionerna, vilka är likalydande, har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam översyn av gällande lagbestämmelser på hithörande område i syfte att göra det möjligt för kommun att uttaga avgift för finansiering av kommunens samtliga kostnader för anordnande av allmän avstjälpningsplats och/eller allmän destruktionsanläggning».

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sin hemställan får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 251.

Gällande rätt m. m.

Enligt 1 § *hälsovårdsstadgan den 19 december 1958* ankommer det på kommun att handha den allmänna hälsovården inom kommunen. I 53 § föreskrives att allmän avstjälpningsplats och allmän destruktionsanläggning skall vara så belägna och anordnade samt skall så underhållas och skötas, att sanitär olägenhet ej uppstår. Av bl. a. dessa bestämmelser anses följa, att det ingår i kommuns *allmänna* åligganden att i mån av behov anordna allmän avstjälpningsplats och/eller allmän destruktionsanläggning (jfr prop. B 46 år 1958, s. 253). Skyldigheten anses dock icke omfatta omhändertagande av industriavfall.

Finansieringen av kommuns allmänna åligganden måste i regel ske genom beskattning och icke medelst avgifter. Eljest torde kommunen bryta mot principen om likställighet mellan kommunmedlemmarna. Beslutet vilar i så fall på orättvis grund och kan efter överklagande upphävas (jfr 76 § *kommunallagen*). I enlighet härmed anses kommun icke ha rätt att uttaga avgifter för omhändertagande av hushållssopor och hushållsavfall på avstjälpningsplats eller destruktionsanläggning.

Däremot är kommun oförhindrad att uttaga avgifter för bortforsling av sopor och avfall till avstjälpningsplats eller destruktionsanläggning, efter-

som denna uppgift ej anses ingå i kommuns allmänna åligganden. I detta sammanhang må nämnas att fastighetsägare i vissa fall på grund av innehållet i lokala renhållningsbestämmelser ålagts utgiva avgifter för bortforsling av sopor och avfall, ehuru de icke begagnat kommunens eller av denna antagen entreprenörs tjänster.

Ovan angivna regler överensstämmer i sak med vad som ansetts gälla enligt den äldre hälsovårdsstadgan och tidigare kommunallagstiftning.

Vid 1960 års riksdag väcktes motioner (I: 210 och II: 260) av liknande innebörd som de förevarande.

Bakgrunden till såväl fjolårets som förevarande motioner torde vara ett rättsfall, som avgjordes av *regeringsrätten* den 26 november 1959 (RÅ 1959 ref. 38). Fakta i målet var i korthet följande.

Solna stad har tidigare som avstjälningsplats begagnat den s. k. Råstättippen, belägen inom staden, men sommaren 1955 upphörde denna tipp på grund av utfyllnad och av sanitära hänsyn. Därefter rådde något år ett provisorium med en avstjälningsplats vid Angarn några mil norr om staden. 1956 ingick staden ett avtal med Sundbybergs stad om rätt att mot viss avgift avlämna inom Solna uppkommande sopor vid Sundbybergs sopförbränningsanläggning.

Genom beslut den 28 januari och 25 mars 1957 bestämde stadsfullmäktige i Solna, att fastighetsägare skulle för renhållningen erlägga ersättning efter viss taxa, vilken skulle täcka icke blott kostnaderna för att forsla bort sopsorna utan även kostnaderna för att bli kvitt dem.

Över besluten anfördes besvär hos länsstyrelsen i Stockholms län. I besvären framhölls, att besluten innebar att det ålades fastighetsägarna att svara även för kostnaderna för sopornas destruktion. Denna kostnad borde belasta stadens allmänna budget. Den sanitära uppgift som bestod i sopornas destruktion utgjorde en för alla kommuninvånare gemensam angelägenhet.

Stadsfullmäktige anförde i anledning av besvären bl. a., att Solnas kostnader enligt avtalet med Sundbyberg var lägre än de kostnader som var förenade med soptransporterna till och från avstjälningsplatsen vid Angarn.

Sedan länsstyrelsen lämnat besvären utan bifall under motivering att stadsfullmäktiges beslut icke, såvitt handlingarna utvisade, var olagligt i något av de i 76 § kommunallagen angivna hänseendena, fullföljdes besvären till Kungl. Maj:t.

Regeringsrätten yttrade i sitt utslag: Enär skötseln av allmän avstjälningsplats, i förekommande fall omfattande jämväl destruktion av avfallet, måste anses utgöra en kommunal angelägenhet för bland annat förhindrande av sanitära olägenheter för alla inom staden bosatta personer och kostna-

derna härför således icke böra åvila allenast en grupp av stadens invånare, samt vid sådant förhållande klandrade beslutet, i vad därigenom fastighetsägare i staden åläggas att svara för kostnaderna för sopförbränning, icke är lagligen grundat, prövar regeringsrätten lagligt att, med ändring av länsstyrelsens utslag, upphäva stadsfullmäktiges beslut.

Avgifter till avloppsanläggningar

I förevarande fråga har såsom skäl för avgiftsfinansiering av allmänna avstjälpningsplatser och destruktionsanläggningar åberopats, att sådan finansiering numera är medgiven i fråga om allmänna vatten- och avloppsanläggningar. *Lagen den 3 juni 1955 om allmänna vatten- och avloppsanläggningar*, som trädde i kraft den 1 juli 1955, medger sålunda, att avgifter uttages av de fastigheter, som anslutits till sådan anläggning, till täckande av nödiga kostnader för utförande samt underhåll och drift av anläggningen. Före ikraftträdandet var emellertid rätten att uttaga avgifter för nyttjandet av kommunala avloppsanläggningar begränsad. Där bebyggelsen nått sådan utveckling, att särskilda avloppsanordningar blivit behövliga, ansågs det falla inom kommunens allmänna uppgifter att sörja för sådana. Något särskilt skäl ansågs icke föreligga, varför icke kommunens samtliga invånare borde i vanlig ordning bidra till utgiften för anordningarna. En bidragande orsak till denna uppfattning var, att avloppsanordningarna i de flesta fall var behövliga även för bortledning av regnvatten från gator och allmänna platser.

Vid lagrådsremissen av förslaget till ovannämnda lag anförde *t. f. chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell*, bl. a. följande till motivering för att avgifter borde uttagas av fastighetsägare för benyttjande av allmänna avloppsanläggningar (se prop. nr 121 till 1955 års riksdag s. 64 o. f.):

Argumentet att det ur sanitär synpunkt skulle vara mindre lämpligt att belägga nyttjandet av avloppsanordningar med avgift är knappast bärande. Tvärtom kan ur sanitär synpunkt åberopas, att frånvaron av befogenhet för kommunerna att uttaga ersättning av vederbörande fastighetsägare för nyttjandet av avloppsanordningar med säkerhet ofta motverkar deras benägenhet att utföra sådana och därigenom fördröjer en lösning av avloppsfrågan. Särskilt torde detta ofta vara fallet där motsättningar råder mellan invånarna i skilda delar av en kommun. — — —

— — — Enligt nu gängse uppfattning kan ett system med avgifter till och med anses erforderligt just för att hindra att vissa grupper av kommuninvånare otillbörligt gynnas framför andra. I samband med tillkomsten av 1931 års lagstiftning framhöll dåvarande departementschefen, att ägare av fastigheter i högre grad än stadens övriga invånare droge nytta av anordningar för avlopp till följd av att fastigheternas värde påverkades av avloppsnätets beskaffenhet. Argumentet kan — såsom de sakkunniga framhållit — utan avsevärd överdrift tillspetsas därhän, att de investeringar kommunen gör i sådana anordningar direkt tillgodogöres av fastighetsägarna genom höjda försäljningspriser på fastigheterna. — — —

1960 års riksdag

Såsom ovan nämnts väcktes vid fjolårets riksdag *motioner* av samma innebörd som de förevarande. Över motionerna inhämtades *remissyttranden* från *Hyresgästernas riksförbund*, *Svenska landskommunernas förbund*, *Svenska stadsförbundet* och *Sveriges fastighetsägareförbund*. Motionerna tillstyrktes i princip av *Svenska landskommunernas förbund* och *Svenska stadsförbundets styrelse*. *Hyresgästernas riksförbund* avstyrkte bestämt motionärernas förslag. *Sveriges fastighetsägareförbund* fann det icke påkallat att utredning rörande nya bestämmelser i ämnet kommer till stånd.

Landskommunernas förbund erinrade i sitt yttrande om de regler som gäller rörande avgifter för hämtning och bortforsling av hushållssopor samt om att avloppsavgifter i allmänhet icke kunde uttagas före tillkomsten av lagen om allmänna vatten- och avloppsanläggningar. Vidare framhölls, att motionsyrkandet, om det bifölls, blev av betydelse främst för städer och andra större tätortssamhällen. Den pågående urbaniseringsprocessen och de skärpta sanitära kraven gjorde emellertid att motsvarande kostnadsfrågor fick aktualitet även i landsbygdens tätortskommuner, som redan nu hade skyldighet att tillhandahålla och sköta erforderliga avstjälningsplatser. Enligt förbundets mening var det betydelsefullt för kommuner av alla slag att avgiftsrättens innehåll klarlägges. Härefter fortsatte förbundet:

Med hänsyn till ovan anmärkta förhållanden får ett behov av att den kommunala rätten att uppbära renhållningsavgifter lagfästes anses föreligga. Detta bör emellertid icke ske genom inarbetande av regler i ämnet i hälsovårdsstadgan utan genom en särskild avgiftslag. Med tanke på den reglering rätten att uppbära avloppsavgifter undergått synes kommunerna härvid böra tilläggas rätt att av fastighetsägare uppbära ersättning för, förutom avfallets bortforsling, icke blott som motionärerna föreslagit med destruktionsanläggningar förenade kostnader utan även kostnader för anordnande och drivande av avstjälningsplatser överhuvud. Endast om så sker får avgiftsrätten en klar och entydig bestämning och kommunerna skälig kompensation för sina prestationer. Under förutsättning att den begärda översynen av avgiftsrätten ges denna vidare omfattning vill styrelsen tillstyrka bifall till motionerna.

Stadsförbundets styrelse erinrade inledningsvis bl. a. om att skyldigheten för kommun att anordna allmän avstjälningsplats eller allmän destruktionsanläggning icke kan av t. ex. en industriidkare åberopas som grund för ett yrkande att kommunen skall anordna avstjälningsplats för avfall från industri. Styrelsen förklarade vidare att kostnaderna för anordnande av allmän avstjälningsplats eller allmän destruktionsanläggning i flertalet städer bestritts med skattemedel. Såvitt styrelsen kunnat finna torde detta dock icke i och för sig anses ge belägg för en principiell uppfattning hos städerna att renhållningsskyldigheten skulle vara uppdelad så, att det ålegat

den enskilde fastighetsägaren att svara för avfallets uppsamling, förvaring och bortforsling, medan kommunen haft att ombesörja avfallets kvittblivning och oskadliggörande, samt att denna ansvarsfördelning skulle ha varit avgörande för valet av finansieringsmetod. Efter att ha erinrat om den uppfattning som rådde före tillkomsten av lagen om allmänna vatten- och avloppsanläggningar, att kostnaden för avloppsanläggningar i regel skulle bäras av samtliga skattskyldiga inom kommunen, fortsatte styrelsen:

Enligt styrelsens åsikt talar såväl lämplighets- som rättvisesynpunkter för att någon principiell åtskillnad i fråga om finansieringssättet icke bör göras mellan kommunernas kostnader för så näralliggande verksamhetsområden som anordningar för allmänt avlopp, hämtning och bortforsling av hushållsavfall eller annan liknande orenlighet samt mottagandet och oskadliggörandet av sådant avfall på särskild avstjälningsplats eller dylikt. Ej heller förefaller det styrelsen rimligt att särskild tippningsavgift skall kunna uttagas för avfall från industrier och liknande företag men ej för tömning av hushållsavfall som fastighetsägarna själva transporterar till den allmänna avstjälningsplatsen. En kostnadsmässig uppdelning av den kommunala renhållningen i dels olika stadier av detta bestyr dels skilda kategorier avfall måste medföra svåra gränsdragningsproblem. En betydande förenkling torde kunna vinnas därigenom att samtliga kommunala kostnader för avfallets omhändertagande skulle kunna täckas genom avgifter. Man undviker då också de av motionärerna påtalade irrationella bedömningsgrunder som består däri att ett sämre system för avfallets behandling av kostnadsskäl väljes än det som eljest ur allmänna synpunkter ter sig lämpligast. Med hänsyn till utgången i regeringsrättens utslag synes det därför vara angeläget att tillskapa en laga möjlighet för kommunerna att avgiftsvägen täcka sina kostnader för anordnandet av allmänna avstjälningsplatser eller allmänna destruktionsanläggningar. Detta torde lämpligen kunna ske i den formen att man genom en särskild avgiftslag efter förebild av 1955 års va-lagstiftning ger kommunerna möjlighet att uttaga avgifter för dylika anläggningar. I en sådan avgiftslag skulle då innefattas även kommunernas avgifter för hämtning och bortforsling av avfall. Med det vidare syftet som här angivits vill styrelsen därför tillstyrka motionärernas förslag om en översyn av de rättsfrågor som är av betydelse för kommunernas möjligheter att uttaga avgifter för renhållningen.

Fastighetsägareförbundet framhöll inledningsvis, att motionernas syfte var att överföra kostnaden för förbränningen av sopor från kommunen till fastighetsägarna. Enligt förbundets mening måste frågan bedömas från utgångspunkten, huruvida sopförbränningen är en för alla kommunmedlemmar gemensam angelägenhet eller om den med hänsyn till sin art bör åvila de särskilda fastigheternas ägare. Enligt förbundet hade i motionerna icke anförts några skäl för att den i regeringsrättens förutnämnda utslag intagna ståndpunkten till frågan skulle vara sakligt oriktig. Förbundet fortsatte:

De motiv, som framlagts för förslaget, äro rent kommunfinansiella. Förbundet kan för sin del icke finna att sådana motiv böra utgöra stöd för lag-

stiftning av föreslagen art. Det måste i sista hand vara den materiellt riktiga fördelningen av denna skyldighet som skall vara avgörande för bestridandet av kostnaderna. Den enskilde bör icke belastas med kostnader, som i och för sig skola åvila alla kommunmedlemmar, endast därför att detta medför lättnader i den kommunala budgeten.

Förbundet kan ej heller dela motionärernas synpunkt, att fastighetsägarna »skulle vara den enda part, som skulle tillgodogöra sig en vinst på förbränningsanläggningen». Det kan icke gärna anses vara en vinst för fastighetsägarna att kommunen förhindrats uttaga en olaglig avgift. Motionärerna framhålla vidare att det måste vara ett samhällsintresse att kommunernas strävan att anlägga sopförbränningsstationer uppmuntras. I och med att man såsom motionärerna i detta sammanhang talar om ett samhällsintresse, ter det sig oegentligt att detsamma ur ekonomisk synpunkt skall tillgodoses endast genom vissa enskildas försorg. Föreligger tekniskt motiverade skäl för anordnande av sopförbränning, bör kostnaden härför kunna uttagas skattevägen på samma sätt som kommunens övriga gemensamma behov. Motionärerna ha icke förutsatt att de allmänna avstjälningsplatserna skulle bekostas av fastighetsägarna. Detta innebär, att därest så skulle bli fallet beträffande sopförbränningsstationerna, sådana genom kommunens försorg skulle tillkomma i en utsträckning som icke motiverades av hygieniska eller ekonomiska synpunkter.

En avgiftsbeläggning av fastighetsägarna i enlighet med motionärernas förslag skulle jämväl leda till komplikationer med hänsyn till lagstiftningen om hyresreglering. Fastighetsägarnas möjligheter att av hyresgästerna uttaga ersättning för avgifterna torde, om någon kompensation härför över huvud taget erhålles, knappast komma till stånd inom ramen för den generella hyreshöjningen med hänsyn till de lokalt starkt varierande förhållandena. Man kunde då tvingas att, på samma sätt som skett beträffande vatten- och avloppsavgifterna införa bestämmelser i 4 § hyresregleringslagen om rätt för hyresvärd att träffa särskilt avtal om hyrestillägg för kompensation av avgiften. Den redan nu alltför oformliga och invecklade regleringslagstiftningen skulle därigenom ytterligare kompliceras.

Det torde även för de många innehavarna av egna hem te sig svårförståeligt att de bleve belastade med kostnaderna för en anordning som avser att undanröja sanitära olägenheter för kommunen i sin helhet.

Hyresgästerna riksförbund anförde att under det senaste årtiondet kraftiga hyreshöjningar företagits som följd av att utgifter, som tidigare bestridits eller bort bestridas av skattemedel, överflyttats till boendekostnader. Så hade enligt förbundet varit fallet med vissa civilförsvarsutgifter och med avloppsavgifterna enligt lagen om allmänna vatten- och avloppsanläggningar. Förbundet framhöll därefter, att boendekostnaderna numera — framför allt i nybyggda hus — nått en sådan nivå, att allvarliga skadeverkningar för bostadsförsörjningen kunde befaras, därest ytterligare hyreshöjningar skulle behöva tillgripas. Därför borde enligt förbundet stor restriktivitet iakttagas i fråga om åtgärder, som ytterligare kunde komma att höja boendekostnaderna. Förbundet betvivlade vidare motionärernas påstående, att övergången

till sopförbränning i regel skulle innebära en kostnadsstegring för kommunen och en besparing för fastighetsägarna. Härutinnan anförde förbundet bl. a., att sopförbränningsanläggningar kan tänkas ge kommunerna vinst. Denna tanke utvecklades på följande sätt.

Det är sålunda möjligt att utnyttja sopornas värmevärde för framställning av varmvatten och vid större anläggningar även för generering av elektrisk energi. I den mån kommunerna bygger sopförbränningsanläggningar kan sålunda kommunerna försälja hetvatten (fjärrvärme), ånga för industriellt bruk eller elkraft. Intäkterna härför synes icke blott kunna bära anläggnings- och driftkostnaderna utan också ge vinst — i synnerhet som bränslet erhålles utan kostnad och fraktfritt. Det har inte heller i motionerna visats att nuvarande sopförbränningsanläggningar skulle vålla kommunerna förluster.

Andra lagutskottet avstyrkte i sitt utlåtande nr 54 motionerna och anförde därvid:

Allmänna avstjälpningsplatser och i förekommande fall allmänna destruktionsanläggningar anordnas bl. a. för att förhindra sanitär olägenhet, vilket är ett gemensamt intresse för alla inom kommunen bosatta personer. Det synes därför utskottet rimligt, att kostnaderna härför i princip påföres samtliga kommunens invånare. Utskottet vill framhålla, att den i motionerna väckta frågan ytterst rör fördelningen av kostnaderna. Vid en avgiftsfinansiering får förutsättas att dessa i betydande utsträckning kommer att överföras på hyresgästerna. Härigenom kommer kostnaderna visserligen att i stort sett fördelas på samtliga kommunens invånare, men en sådan fördelning sker icke på samma sätt som vid en skattefinansiering. Det kan också tilläggas, att en jämförelse med de principer som kommit till uttryck i lagen om allmänna vatten- och avloppsanläggningar icke synes fullt hållbar. Såsom skäl för införande av särskilda avloppsavgifter åberopades nämligen bl. a., att fastigheternas värde påverkades av avloppsnätets beskaffenhet. Ett liknande argument kan knappast åberopas såsom skäl för avgifter för omhändertagande och destruktion av avfall.

Riksdagen beslöt i enlighet med vad utskottet förordat.

Utskottet

Frågan om finansieringen av allmänna avstjälpningsplatser och destruktionsanläggningar var i följd under riksdagens prövning. Därvid framhöll andra lagutskottet att sådana platser och anläggningar anordnades bl. a. för att förhindra sanitär olägenhet, vilket var ett gemensamt intresse för alla inom kommunen bosatta personer. Det syntes därför utskottet rimligt, att kostnaderna härför i princip påfördes samtliga kommunens invånare. Utskottet anförde vidare, att frågan ytterst rörde fördelningen av dessa kostnader. Visserligen kunde vid en avgiftsfinansiering förutsättas, att kostnaderna i betydande utsträckning kom att överföras på hyresgästerna och

därigenom i stort sett fördelas på samtliga kommunens invånare, men en sådan fördelning skedde inte på samma sätt som vid en skattefinansiering. Av dessa skäl motsatte sig utskottet en översyn av gällande regler, vilken skulle syfta till att möjliggöra för kommunerna att uttaga avgifter för förbränning av sopor. Riksdagen delade denna utskottets uppfattning.

Enligt utskottets mening torde emellertid förevarande fråga böra bedömas ur en något vidare synvinkel. Härvid träder i förgrunden den brist på enhetlighet som för närvarande råder i gällande regler rörande finansiering av kommunernas befattning med avfall och sopor. Såsom av den föregående redogörelsen framgår anses kommunerna berättigade att uttaga avgifter för bortforsling av hushållsavfall och hushållssopor till avstjälningsplats eller destruktionsanläggning men förhindrade att på detta sätt täcka sina kostnader för inrättande och drift av avstjälningsplatsen eller destruktionsanläggningen. Förbudet mot avgiftsuttag gäller dock inte industriavfall. Vidare kan nämnas, att en viss oklarhet torde råda i fråga om kommuns rätt att med stöd av innehålllet i kommunala renhållningsreglementen uttaga bortforslingsavgifter även i sådana fall där vederbörande inte använt sig av kommunens tjänster.

Denna brist på enhetlighet i bestämmelserna kan vid förändringar i kommuns anordningar för mottagande av avfall och sopor leda till olika ekonomiska konsekvenser för kommunen själv och för anordningarnas nyttjare. Det har sålunda inträffat, att kommun i den allmänna hygienens intresse övergått från att mottaga sopor och avfall på avstjälningsplats till att omhändertaga soporna och avfallet i destruktionsanläggning. Denna senare har kunnat förläggas till tätbebyggelsens närhet, medan den gamla avstjälningsplatsen av sanitära skäl varit förlagd på betydande avstånd från sådan bebyggelse. Vägen för bortforsling av avfallet och soporna har därigenom förkortats. På grund härav har fastighetsägarnas avgifter för bortforslingen minskat. Samtidigt har kommunens utgifter för sopornas och avfallets omhändertagande ökat, eftersom kostnaderna för en destruktionsanläggning i allmänhet är högre än kostnaderna för en avstjälningsplats.

Även om vissa skäl talar för att betrakta omhändertagandet av sopor och avfall på avstjälningsplats och destruktionsanläggning som en för alla kommunmedlemmar gemensam angelägenhet, kan det finnas fall där en sådan uppfattning framstår såsom mindre befogad. Här kan exempelvis nämnas kommuner med såväl tätbebyggelse som ren landsbygd av större omfattning. I sådana fall torde det knappast kunna göras gällande, att omhändertagande av avfall och sopor från tätbebyggelsen sker till förmån för de på landsbygden bosatta kommunmedlemmarna.

Av vad ovan anförts torde framgå, att frågan om finansieringen av kommunernas befattning med sopor och avfall är av förhållandevis invecklad natur och att ett flertal synpunkter kan läggas på dess lösning. Med hänsyn

härtill finner utskottet — utan att vilja binda sig för någon viss lösning — angeläget att frågan blir föremål för utredning. Därvid bör utredningen inte inskränkas till frågan om finansieringen av avstjälpningsplatser och destruktionsanläggningar utan avse finansieringen av all kommunernas befattning med sopor och avfall.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen i anledning av förevarande motioner, I:276 och II:251, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en förutsättningslös utredning av frågan om finansiering av kommuns utgifter för dess befattning med avfall och sopor.

Stockholm den 7 mars 1961

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Nils Elowsson, Axel Svensson, fru Carlqvist, fru Gärda Svenson, herr Birke, fröken Nordström, herrar Lars Larsson och Nyman;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Nilsson i Göteborg, fröken Wetterström, herrar Odhe, Wahlund*, Johansson i Södertälje, Sundelin* och Tobé.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Nils Elowsson, Axel Svensson, fru Carlqvist, herrar Lars Larsson, Nilsson* i Göteborg, *Odhe* och *Sundelin*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse.

»Frågan om finansieringen av allmänna avstjälpningsplatser och destruktionsanläggningar var i följd under riksdagens prövning. Därvid framhöll andra lagutskottet att sådana platser och anläggningar anordnades bl. a. för att förhindra sanitär olägenhet, vilket var ett gemensamt intresse för alla inom kommunen bosatta personer. Det syntes därför utskottet rimligt att kostnaderna härför i princip påfördes samtliga kommunens invånare. Utskottet anförde vidare, att frågan ytterst rörde fördelningen av dessa kostnader. Visserligen kunde vid en avgiftsfinansiering förutsättas, att kostna-

derna i betydande utsträckning kom att överföras på hyresgästerna och därigenom i stort sett fördelas på samtliga kommunens invånare, men en sådan fördelning skedde inte på samma sätt som vid en skattefinansiering. Slutligen framhöll utskottet, att en jämförelse med de principer som kommit till uttryck i lagen om allmänna vatten- och avloppsanläggningar inte syntes fullt hållbar. Utskottet erinrade därvid om att såsom skäl för införande av särskilda avloppsavgifter åberopats bl. a., att fastigheternas värde påverkades av avloppsnätets beskaffenhet. Ett liknande argument kunde enligt utskottet knappast åberopas såsom skäl för avgifter för omhändertagande och destruktion av avfall. Av dessa skäl motsatte sig utskottet en översyn av gällande regler i syfte att möjliggöra för kommunerna att uttaga avgifter för förbränning av sopor. Riksdagen delade denna utskottets uppfattning.

De sålunda framförda synpunkterna äger enligt utskottets mening alltjämt giltighet. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande motioner, I: 276 och II: 251, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»